

EL LLENGUATGE

**Dues
possibilitats**

Els verbs que expres- sen una acció reci- proca, com és ara *trobar-se*, *barallar-se*, *casar-se*, *coincidir*, *entrar* (o *posar-se*) *en contacte*, etc., han d'usar-se amb un subjecte del plural o si no —tal com dèiem fa un parell de dies a propòsit de *trobar-se*, amb un complement d'objecte de designació personal generalment introduït per la preposició *amb*: *Es dos cosins es van barallar* o *Es va barallar amb el seu cosí*, *L'intermediari i el comprador es van posar en contacte* o *Es va posar en contacte amb el comprador*. Naturalment, si el sentit ho exigeix, amb el subjecte en plural també és possible que un d'aquests verbs dugui un dels complements que hem indicat: *Van entrar en contacte amb uns erudits locals*. També en alguns casos les designacions del subjecte i del complement poden no ésser personals: *Si aquest no entra en contacte amb una vocal inicial del mot següent...*

Quan un d'aquests verbs, expressant una acció recíproca, és el verb d'una oració relativa, l'ús del terme relatiu depèn de la posició que l'antecedent té en l'oració principal, però en alguns casos, com veurem tot seguit, una mateixa idea admet dues solucions sintàctiques diferents.

Si els dos elements entre els quals s'estableix una reciprocitat formen un terme coordinat, el pronom relatiu que els substitueix com a subjecte de l'oració subordinada és, naturalment, el relatiu feble *que* i el verb, per tant, revesteix la forma del plural: *Vam veure en Ramon i la Clara, que s'havien casat el dia abans, ... el tresorer i el secretari, que ja s'havien posat en contacte...* En canvi, d'una oració principal com *El tresorer ho sabia pel secretari*, en què no hi ha coordinació entre les dues designacions personals, poden dependre, expressant de fet una mateixa idea, dues subordinades relatives diferents: *que hi estava sempre en contacte i amb qui* (o *amb el qual*) *estava sempre en contacte*. *Aquesta doble possibilitat pot ésser causa, segurament, d'algun dubte o vacil·lació.*

Una anàlisi molt simple farà veure la bondat de totes dues solucions. Si diem *que hi estava sempre en contacte*, el relatiu *que* (subjecte) substitueix l'antecedent *el secretari* i hi vol dir «amb el tresorer»; i en *amb qui estava sempre en contacte*, el subjecte (*el tresorer*) és sobreentès i *amb qui* significa, evidentment, «amb el secretari».

Albert Jané